

Aktionærerne i Randers—Grenaa Banen slet ikke skulde have noget Vederlag for deres Aktiekapital; thi om det end er ganske rigtig, hvad den høitærede Indenrigsminister idag erindrede om, at baade Lovforslagets Motiver og Udtalelserne under Sagens Behandling her i Thinget tydede hen paa, at man fandt en saadan Fremgangsmaade for streng og for haard, kan det dog ikke undgaas, at man nu bedømmer det foreliggende private Lovforslag med det tidligere Regjeringsforslag som Baggrund og finder, at der ved dette nye Forslag tilføres de paagjældende Aktionærer en Fordel eller med andre Ord Statskassen et Tab, som de eller den ikke vilde have haft tidligere. Derfor kan jeg ikke negte, at jeg ser paa Sagen saaledes, at den tidligere Historie fra Oktober 1878 indvirker paa en noget ubehagelig Maade paa den nu foreliggende Lov. Vi fik ogsaa en Slags Anerkjendelse deraf fra det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen), som i forrige Møde oplyste os om, at naar han dengang deltog i at standse Sagens Overgang til 2den Behandling, var det, fordi han misbilligede den Fremgangsmaade, Ministeren havde vist ved paa egen Haand at yde disse Baner et Laan, og at han, for at give denne Misbilligelse et Udtryk, havde stemt mod Lovforslaget. Det maa nu indrømmes, at dette er en noget eienDOMMelig Maade at vise sin Misbilligelse paa, thi denne var rettet paa Finansministeren, men Straffen gif virkelig nærmest ud over Andre, og det ærede Medlem kan ikke siges fri for ved denne Leilighed at have rettet Smed for Bager; hans Misbilligelse af Ministerens Optræden kunde have fundet sit Udtryk paa mange Maader, uden at han derfor havde behøvet at bidrage til at standse et Lovforslag, som dog maatte ved nærmere Forhandling og videre Undersøgelse kunde have ført til praktiske Resultater, der netop vilde have været støttede paa de Betragtninger, det ærede Medlem idag har gjort gjældende og som havde ligesaa megen Sandhed i Oktober 1878, nemlig at baade Banernes Bessaffenhed, vor egen tidligere Jernbanepolitik og et Villighedshensyn til de paagjældende Egne maatte tale for, at vi kom til et Arrangement. Ligeledes tror jeg ogsaa det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) har noget for meget ladet sig under denne Sag binde af sin tidligere Optræden (Th. Nielsen: Han stemte ikke den Gang). Ja, se, det kommer jeg til om et Dieblit. Det ærede Medlem var en Modstander af Sagen dengang, ligesom han er det nu, og de Former, hvorunder hans Modstand har yttret sig, skal jeg komme til om et Dieblit. Her siger jeg kun, at jeg tror, at det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds har ladet sig noget for stærkt paavirke ved Erindringen om sine egne Udtalelser dengang, han har dengang i en Stemning, hvis politiske Grunde jeg nys har forklaret, brugt nærgaaende Ord om disse

Baner; han har ikke indskrænket sig til at sige, at de paagjældende Egne, det paagjældende Amt, de paagjældende Kjøbstæder have været grebne af den Stemning, som overhovedet paa den Tid gif igjennem hele vort Samsfund og gif omtrent gennem alle Samsfund, og derfor ere gaade raskere frem, end nøgtern Fornuft vilde have tilraadet; men det ærede Medlem har brugt meget haarde, meget stærke Ord om denne Bane, idet han har kaldt det et Svindforetagende og gjentagende knyttet en Anklage om „Svindet“ dertil. Siden har det ærede Medlem noget berigtiget dette Udtryk og erklæret, at han ikke dermed havde sigtet til, at der skulde være foretaget mislige finantzielle Transaktioner, men kun, at man havde begyndt dette Foretagende uden at være i Besiddelse af tilstrækkelige petuniære Kræfter til at kunne føre det til Ende og derfor været nødt til, da en Forandring i Tidskonjunkturerne indtraadte, at søge en Assistance, der blev mere bekostelig, end man oprindelig havde beregnet. At dette har været Tilfældet, tror jeg ikke let, Nogen vil benegte — jeg vil det sikkert ikke —; men jeg maa anse det for yderst ubehdigt, at det ærede Medlem har fundet sig foranlediget til at betegne saadanne Omstændigheder med et saa nærgaaende og efter min Overbevisning saa uberettiget Ord som „Svindet“; thi nogen saadan har, saavidt jeg kender til Sagen, ikke i fjerneste Maade være forbunden med den. Vi kunne nu ikke staa her og slaa os for Brystet og talte for, at vi ikke ere som hin Tolder; thi hele den Tilstand, der er tilveiebragt, ere vi selv medskyldige i. Vi have været med til at give Loven af 23de Mai 1873 og derved bidraget Vort til at ophjælde den Jernbanebrynde, der har været paa mange Steder i Landet, og vi have været med at give den Lov, hvorved begge Baner, baade Randers—Grenaa Banen og Aarhus—Nyom Banen, have faaet deres Koncession, og vi ere derfor ikke berettigede til nu at vende os bebreidende mod Administrationen og sige: „Hvorfor gif Du ind paa de og de Vilkaar?“, eller til de paagjældende Egne og sige: „Hvorfor vare I saa letfindige at tegne de Penge?“, eller til de paagjældende kommunale Myndigheder og sige: „Hvorfor tillode I Eder den Inkompetence at give Garanti for alle disse Midler?“. Vi ere alle medskyldige i, hvad der er sket. Derfor synes det mig, som sagt, at vi ere ikke rigtig opfordrede til her at staa og bryde Staven over, hvad der er sket paa Randers—Grenaa Banen og Aarhus—Nyom Banen; vi erkjende, at, hvad der er sket, er mindre heldigt, og vi have for vort eget Bekomvende gennem Lov 16de Juni 1879 gjort Bod og Bedring for den Feil, vi begif i Mai 1873; men vi skulle saa ogsaa, hvor vi kunne, søge at hjælpe dem, der have været dragne ind under Følgerne af Handlinger, i hvilke vi have været medvirkende, til paa nogenlunde lempelig Maade at slippe fra, hvad vi saaledes erkjende, har været mindre hel-